

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

LOCATIE HEEZESTRAAT

TE MAASBREE

GEMEENTE MAASBREE

Project: BRE.HEG.ECO

Rapportnummer: 09111805

Status: Eindrapportage

Datum: 25 maart 2010

Opdrachtgever: Plangroep Heggen
Postbus 44
6120 AA Born
Tel. 046 - 4582222
Fax 046 - 4580288

Contactpersoon: Dhr. K. Tielen

Uitvoerder:

Econsultancy bv
Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Fax 0485 - 581810
Mail Boxmeer@Econsultancy.nl

Opsteller:

Ir. J. Mos
Paraaf:

Kwaliteitscontroleur:

Ing. M. Koen
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
3.4	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	3
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
5.1	Vogels	3
5.2	Vleermuizen.....	4
5.3	Overige zoogdieren.....	5
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen.....	5
5.5	Libellen en dagvlinders	6
5.6	Vaatplanten	6
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
6.1	Flora- en faunawet.....	6
6.2	Algemene zorgplicht	8
6.3	Gebiedsbescherming	8
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	9

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van Plangroep Heggen opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna betreffende de locatie Heezestraat te Maasbree in de gemeente Maasbree.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Maasbree bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snelesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 900 \text{ m}^2$) bestaat uit twee deellocaties en is gelegen aan de Heezestraat, aan de westzijde van de kern van Maasbree in de gemeente Maasbree (zie bijlage 1). Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 52 B en 58 E (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van deellocatie 1 $X = 200.150$, $Y = 374.620$ en deellocatie 2 $X = 199.940$, $Y = 374.460$. De onderzoekslocatie is gelegen in de kilometerhokken 199/374 en 200/374.

De onderzoekslocatie betreft een groenstrook van circa 75 meter alsmede een greppel en deels een aanwezige akkerrand gelegen aan de noordwestzijde van de Heezestraat (deellocatie 1). Deellocatie 2 betreft een groenstrook gelegen aan de kruising Heezestraat met de Breetse Peelweg en de Molstraat. Daarnaast valt een naastgelegen paardenweide deels binnen betreffende deellocatie en bevinden zich hier enkele bomen.

De directe omgeving betreft buitengebied en bestaat voornamelijk uit agrarische percelen met akkers en weilanden. Verder ten oosten van de onderzoekslocatie is de bebouwde kom van Maasbree gelegen.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Op circa 8 km ten noordwesten van de onderzoekslocatie is het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied gelegen. Het betreft hier het gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel'.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet in of in de nabijheid van een kerngebied, verbingsgebied of verweingsgebied, behorend tot de EHS. Het meest nabijgelegen gebied behorend tot de EHS is gelegen op circa 4 km ten zuiden van de onderzoekslocatie, grenzend aan de provinciale weg N275.

Provincial Ontwikkelingszone Groen

De onderzoekslocatie maakt geen onderdeel uit van de POG. Circa 300 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie is een gebied aanwezig dat onderdeel uitmaakt van POG en betreft tevens een ecologische verbingszone.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens een reconstructie uit te voeren van de Heezenstraat. Hierbij zal op beide locaties de weg deels verbreed worden. Op deellocatie 1 zullen tevens een drietal verkeersdrempels worden aangelegd.

3.4 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de wegreconstructie zal op deellocatie 1 twee bomen (linden) worden gekapt. Hier zal tevens een deel van de groenstrook verdwijnen evenals een deel van een aanwezige paardenweide. Op deellocatie 2 zal een deel van de groenstrook verdwijnen en zal de aanwezige greppel deels worden versmald en verbreed.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt, en zijn gegevens van de provincie Limburg geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 11 maart 2010. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

De provincie Limburg (bron: www.limburg.nl) heeft alle broedvogelsoorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan de landelijk ernstig bedreigde soorten, de Rode Lijstsoorten, wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door kritische soorten (aandachtsoorten), schaarse soorten en algemene soorten. De groep "algemene soorten" bevat ook soorten die op de Rode Lijst staan, bijvoorbeeld huismus, ringmus, huiszwaluw en boerenzwaluw. Dit zijn moeilijk te onderzoeken soorten, waarbij de waarde van de verkregen gegevens in geen verhouding staat tot de inspanningen die nodig zijn voor het verzamelen van goede gegevens. Van deze soorten worden geen kwantitatieve gegevens verzameld, wel wordt onderzocht of ze in een kilometerhok voorkomen.

Binnen het kilometerhokken, waarin de onderzoekslocatie is gelegen, zijn broedgevallen van 18 van de voor Limburg "Schaarse soorten" gekarteerd. Hieronder vallen 10 "aandachtsoorten" en de 8 "Rode lijstsoorten" grauwe vliegenvanger, groene specht, kuifleeuwerik, matkop, nachtegaal, spotvogel, steenuil en veldleeuwerik. Onder de categorie "algemene soorten" zijn binnen het betreffende kilometerhok in totaal 27 broedvogelsoorten waargenomen, waaronder de Rode Lijstsoorten huismus en ringmus. De gekarteerde territoria van de soorten grasmus en matkop hebben betrekking op de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat de kilometerhokken waarin de deellocaties zijn gelegen, slecht is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Er wordt aangegeven dat er in de periode 1996-2007 in beide kilometerhokken 1 soort van de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004 zijn waargenomen.

De beiden deellocaties zijn geschikt voor broedvogels. De aanwezige bomen op de deellocaties kunnen broedgelegenheid bieden aan enkele algemeen voorkomende soorten als houtduif, merel en Turkse tortel. Aanwezige bomen zijn gecontroleerd op nestholtes en horsten, deze zijn niet aangetroffen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die er op duiden dat de onderzoekslocatie wordt gebruikt door vogelsoorten waarvan het leefgebied of hun nesten jaarrond beschermd is. Opgemerkt wordt dat het veldbezoek net buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden, waardoor geen harde uitspraken kunnen worden gedaan omtrent het al dan niet voorkomen van broedvogels.

Steenuil is opgenomen in de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar. In de omgeving van Maasbree is de soort waargenomen. Het gebied rond de Heezestraat is potentieel habitat voor steenuil. De onderzoekslocatie kan hierdoor onderdeel uitmaken van het leefgebied van deze soort. Door de kleinschalige ingreep kan echter worden uitgesloten dat er sprake is van aantasting van het functioneel leefgebied van steenuil.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.*, 2009) is de onderzoekslocatie gelegen in een gebied waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, ingekorven vleermuis en Brandt's vleermuis.

Volgens de gegevens uit de NHGL Werkatlas zoogdieren in Limburg (Huizenga *et al.*, 2005) zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie watervleermuis, gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en er zijn geen bomen aanwezig met nestholten die voor vleermuizen als potentiële verblijfplaats kunnen dienen, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden. Door de herinrichting van de onderzoekslocatie is tevens geen sprake van aantasting van potentieel belangrijke aanvliegroutes.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger om te foerageren.

De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. In de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Door de herinrichting van de deellocatie 1 zullen twee bomen worden verwijderd welke onderdeel uitmaken van een potentiële verbinding tussen de bebouwde kom van Maasbree en het buitengebied. Indien echter in de nieuwe situatie wordt voorzien in geschikte boomaanplant waardoor deze verbinding gehandhaafd zal blijven, zal naar verwachting geen sprake zijn van verstoring van een potentiële vliegroute. Tevens dient op deellocatie 1 rekening te worden gehouden met het realiseren van extra verlichting. Licht kan als versturend werken op het (vlieg)gedrag van vleermuizen. Indien verlichting in beperkt mate wordt gerealiseerd met een minimale uitstraling naar de omgeving zal dit naar verwachting geen versturend effect hebben op een potentieel aanwezige vliegroute.

5.3 Overige zoogdieren

Volgens de gegevens uit de Werkatlas zoogdieren in Limburg (Huizenga *et al.* 2005) zijn op of in de nabijheid (maximaal 5 km) van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen: eekhoorn en das.

De onderzoekslocatie vormt door het ontbreken van geschikt schuilmogelijkheden als ruigtevegetatie geen geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. De aanwezigheid van eekhoorn wordt niet verwacht door de relatief geïsoleerde ligging van de aanwezige bomen in een landschap met een open karakter. Incidenteel kan een algemene soort als konijn, veldmuis of mol op de onderzoekslocatie worden aangetroffen. Voor de te verwachten algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens de Herpetofauna van Limburg (Buggenum *et al.*, 2009) en gegevens van RAVON zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie, de volgende soorten waargenomen: alpenwatersalamander, kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, groene kikker complex, poelkikker en bastaardkikker.

De onderzoekslocatie vormt door het ontbreken van vegetatie en overige schuilmogelijkheden geen geschikt landhabitat voor amfibieënsoorten. Incidenteel kan een soort als gewone pad worden aangetroffen. Indien de greppel op deellocatie 2 in het voorjaar water bevat kan deze als voortplantingswater dienen voor algemene soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Het voorkomen van streng beschermde soorten amfibieën en vissen is op basis van het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten waardoor er geen overtredingen van de Flora- en faunawet te verwachten.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

5.5 Libellen en dagvlinders

Voor beschermde soorten libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting evenals specifieke waterplanten waar de larven zich kunnen ontwikkelen. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat streng beschermde soorten niet in staat zijn zich in de huidige situatie te vestigen.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.6 Vaatplanten

De provincie Limburg heeft alle gekarteerde plantensoorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan beschermde soorten (Flora- en Faunawet soorten) wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door bedreigde soorten (Limburgse Lijstsoorten) en schaarse soorten. Volgens de karteringen in de periode 1999 en 2002, zijn binnen de betreffende kilometerhokken 63 schaarse soorten, waarvan 39 Limburgse Lijst soorten, waargenomen. Er zijn 4 soorten gekarteerd voor welke een bij wet beschermde status geldt. Het betreft hier kleine maagdenpalm en de soorten gele helm-bloem, grasklokje en rapunzelklokje. Laatstgenoemde 3 soorten zijn direct ten noordoosten van deellocatie 3 aangetroffen. Karteringen hebben geen betrekking op deellocatie 1 of de direct omgeving hiervan. Het voorkomen van gele helm-bloem is uitgesloten daar de natuurlijke groeiplaatsen voornamelijk oude muren en stadswallen betreft. Geschikt habitat is voor deze soort niet op de onderzoekslocatie aanwezig. Voor grasklokje (Lijst 1) geldt in kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Doordat het veldbezoek buiten het bloeiseizoen heeft plaatsgevonden, een periode waarin vaatplanten moeilijk herkenbaar zijn, is op basis van huidige onderzoeksinspanningen niet uit te sluiten dat rapunzelklokje op de deellocatie 2 aanwezig is. Een veldbezoek in het eerstvolgende groei-seizoen (juni-juli) zal hierover uitsluitsel dienen te geven.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen. Hierin worden vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend werkt op deze soorten.

In het kader van de voorgenomen plannen zijn er gedurende het broedseizoen overtredingen te verwachten voor broedvogels. Ten aanzien van grasklokje, rapunzelklokje en overige beschermde vaatplanten zijn overtredingen op voorhand niet uit te sluiten. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespandief en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (*Dienst Regelingen, 25 augustus 2009*). De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden. Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger.

Ontheffingen op verbodsbepalingen ten aanzien van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. Dergelijke maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan, dienen vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

Voor de te verwachten algemene soorten broedvogels geldt dat, indien kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Er wordt in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal wordt voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Het (laten) uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden kan eveneens voorkomen dat er onnodige vertraging van de plannen en verstoring van broedvogels plaatsvindt.

Rapunzelklokje

Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat rapunzelklokje op de onderzoekslocatie aanwezig is. Aan de hand van de resultaten van een aanvullende veldbezoek in het volgende seizoen dient dit te worden uitgesloten dan wel bevestigd. Circa 825 meter ten noordwesten is tijdens dezelfde kartering in 2002 eveneens rapunzelklokje waargenomen. Verder zijn er in de omgeving voor zover bekend geen andere groeiplaatsen van deze soort aanwezig. Indien bij aanwezigheid van rapunzelklokje gewerkt kan worden onder een goedgekeurde gedragscode geldt een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Werkzaamheden dienen in dit geval aantoonbaar te worden uitgevoerd zoals staat vermeld in deze gedragscode. Indien niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode dienen maatregelen genomen te worden om de functionaliteit van de groeiplaats te garanderen. In dit geval kan de groeiplaats en de aanwezige planten worden verplaatst naar een nieuwe geschikte plek buiten sfeer van de ingreep. In dit geval is er geen sprake van aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort zodat een overtreding in kader van de Flora- en faunawet niet aan de orde is.

Mitigerende maatregelen in de vorm van transplantatiewerkzaamheden dienen te worden vastgelegd in een ecologisch activiteitenplan.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de incidenteel te verwachten algemene grondgebonden zoogdieren geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Graaf- en dempwerkzaamheden aan de sloot op deellocatie 2, dienen te worden uitgevoerd in de voor amfibieën minst ongunstige periode. Dit betreft de periode tussen voortplanting en winterrust (augustus-oktober). Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen verdere maatregelen nodig.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Voor de EHS en POG geldt geen externe werking. Aangezien de onderzoekslocatie niet is gelegen in of aangrenzend aan een onderdeel dat behoort tot de EHS en of POG, is aantasting niet aan de orde. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden is, gelet op de schaal van de ingreep niet aan de orde.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Plangroep Heggen een quickscan flora en fauna uitgevoerd betreffende de locatie Heezestraat te Maasbree in de gemeente Maasbree.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

Ten behoeve van de wegconstructie zal op deellocatie 1 twee bomen worden gekapt. Hier zal tevens een deel van de groenstrook verdwijnen evenals een deel van een aanwezige paardenweide. Op deellocatie 2 zal een deel van de groenstrook verdwijnen en zal de aanwezige greppel deels worden versmald en verbreed.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De bomen op beide deellocaties bieden onderkomen aan enkele algemene soorten broedvogels als houtduif, merel en Turkse tortel. De onderzoekslocatie kan onderdeel uitmaken van het leefgebied van steenuil. Door de kleinschalige ingreep kan echter worden uitgesloten dat er sprake is van aantasting van het functioneel leefgebied van deze soort.

De onderzoekslocatie zal gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De bomenrij langs deellocatie 1 betreft een potentiële vliegroute. Door herplant en beperkte lichtbronnen is hier echter geen sprake van een mogelijke verstoring. Incidenteel kan een algemene soort als konijn, veldmuis of mol op de onderzoekslocatie worden aangetroffen.

Deellocatie 2 betreft een potentieel habitat voor de lijst 2 soort rapunzelklokje.

Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfsindicaties niet te verwachten.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet:

Over het algemeen kan schade aan broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Het (laten) uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden kan eveneens voorkomen dat er onnodige vertraging van de plannen en verstoring van broedvogels plaatsvindt.

Hoewel op de onderzoekslocatie zelf geen beschermde soorten te verwachten zijn (met uitzondering van broedvogels en de vaatplant rapunzelklokje), neemt dat niet weg dat aan de algemene zorgplicht moet worden voldaan. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. In dit geval betekent dat er rekening met incidentele zoogdieren gehouden moet worden. Graaf- en dempwerkzaamheden aan de sloot op deellocatie 2, dienen te worden uitgevoerd in de voor amfibieën minst ongunstige periode. Dit betreft de periode tussen voortplanting en winterrust (augustus-oktober).

Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen verdere maatregelen nodig.

Gebiedsbescherming

De EHS en POG zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de groeiplaats van rapunzelklokje op de onderzoekslocatie aanwezig is. Door de uitvoering van nader onderzoek binnen het geschikte seizoen (juni-juli) kan dit worden vastgesteld.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Indien bij aanwezigheid van rapunzelklokje gewerkt kan worden onder een goedgekeurde gedragscode geldt een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Werkzaamheden dienen in dit geval aantoonbaar te worden uitgevoerd zoals staat vermeld in deze gedragscode.

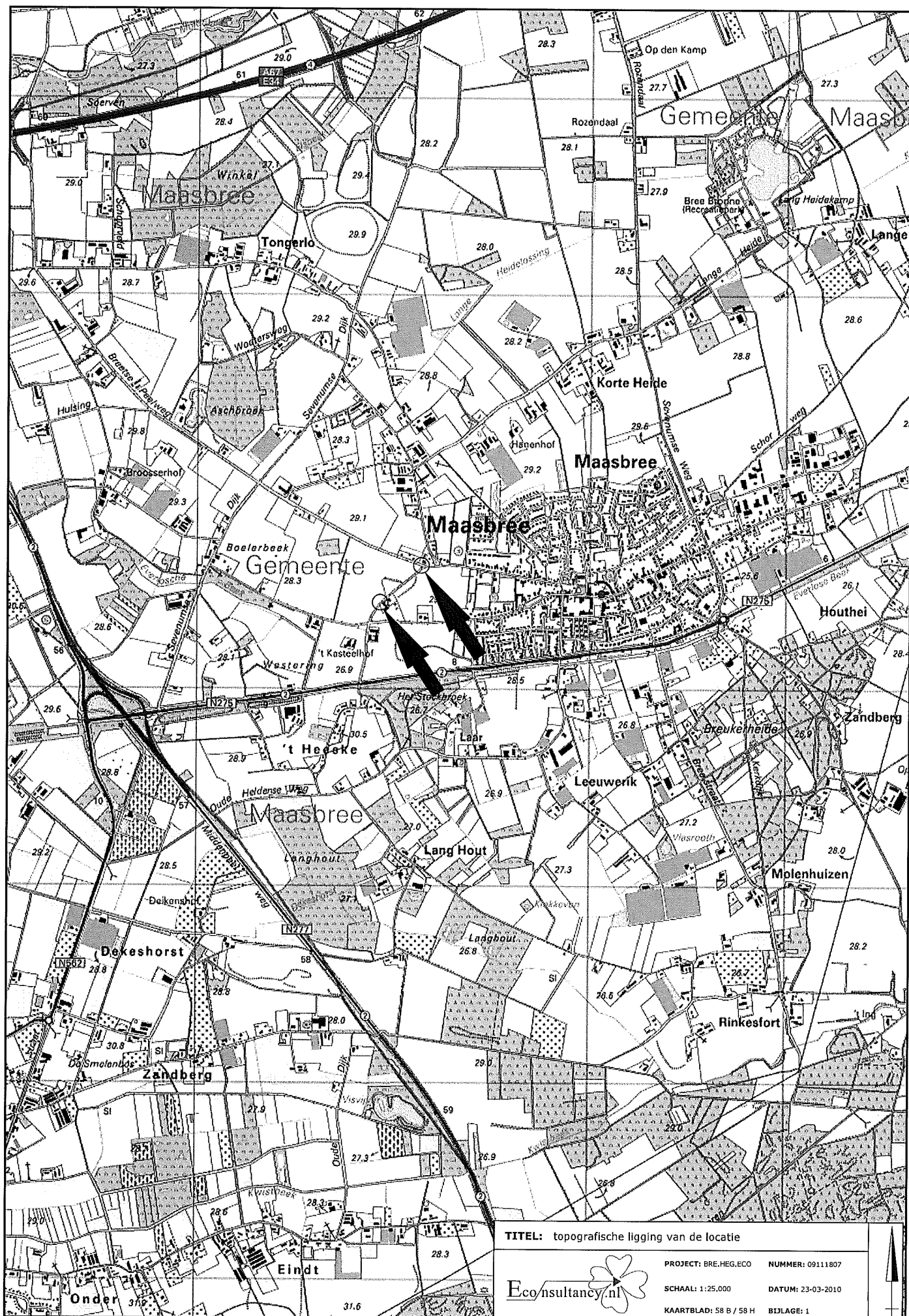
Indien niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode dienen maatregelen genomen te worden om de functionaliteit van de groeiplaats te garanderen. In dit geval kan de groeiplaats en de aanwezige planten worden verplaatst naar een nieuwe geschikte plek buiten sfeer van de ingreep. In dit geval is er geen sprake van aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort zodat een overtreding in kader van de Flora- en faunawet niet aan de orde is. Mitigerende maatregelen in de vorm van transplantatiewerkzaamheden dienen te worden vastgelegd in een ecologisch activiteitenplan.

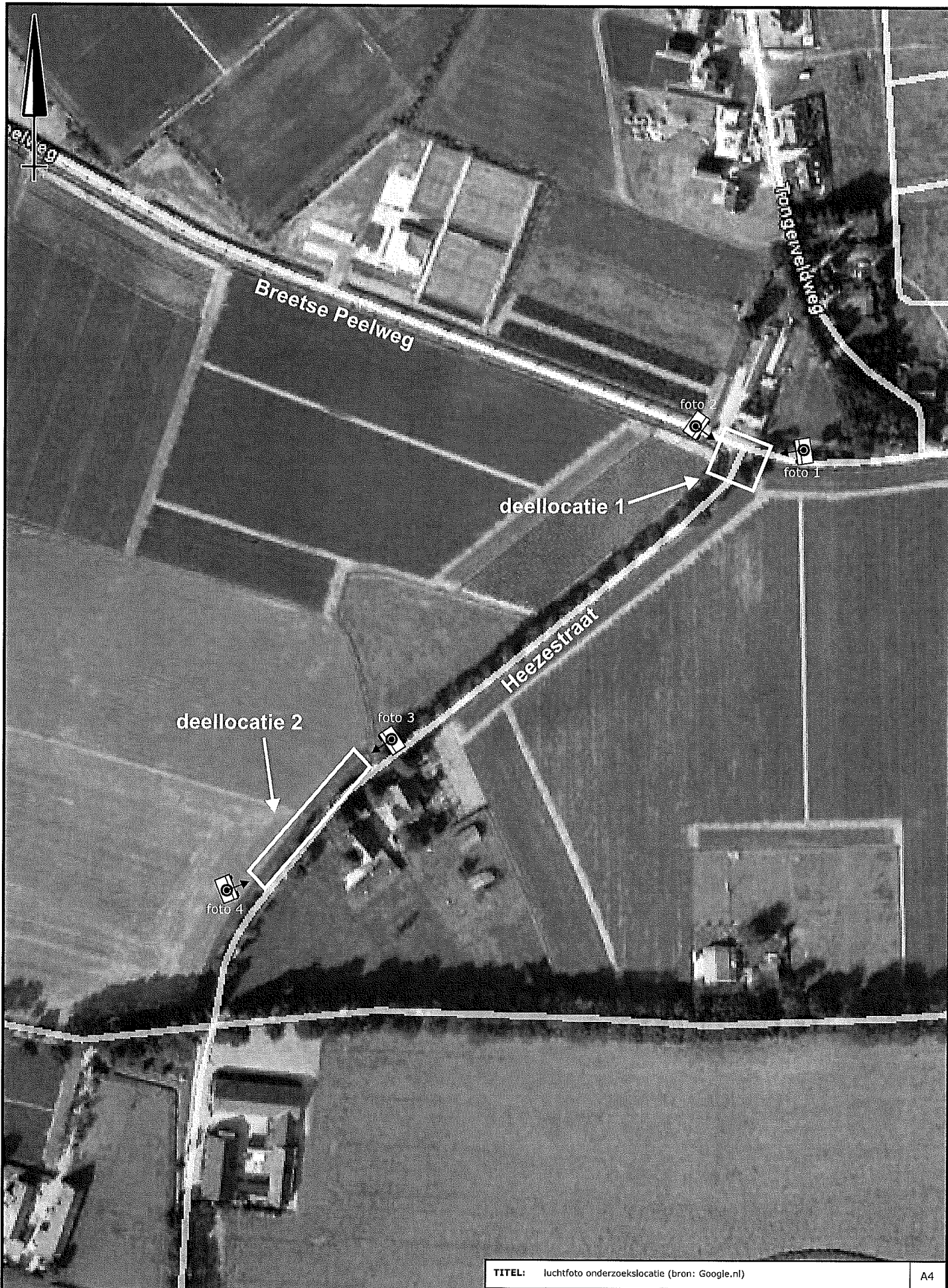
Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstoring	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	mogelijk	nee	ontheffing niet mogelijk	het verwijderen van nestgelegenheden dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, controle voor aanvang van de kapwerkzaamheden
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	nee	nee	nee	mits potentieel foerageergebied behouden blijft
	vliegroutes	nee	nee	nee	mits bomen worden herplant en beperkt extra lichtbronnen worden aangelegd
Grondgebonden zoogdieren		nee	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Amfibieën		mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht, werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in de voor amfibieën minst ongunstige periode
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		mogelijk	ja	mogelijk	indien rapunzelklokje aanwezig dient te worden gewerkt volgens gedragscode of maatregelen getroffen te worden voor behoud functionaliteit groeiplaats -> opstellen activiteitenplan

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

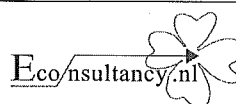
LEGENDA:

standplaats +
richting fotonaam

TITEL: luchtfoto onderzoekslocatie (bron: Google.nl)

A4

PROJECT: BRE.HEG.ECO

NUMMER: 09111807

SCHAAL: nvt

DATUM: 23-03-2010

GETEKEND: JMo

BIJLAGE: 2a

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. Overzicht deellocatie 1, oostaanzicht

Foto 2. Overzicht deellocatie 1, westaanzicht

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. Overzicht deellocatie 2, noordoostaanzicht

Foto 4. Overzicht deellocatie 2, zuidwestaanzicht

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Akkerman R.W., Pahlplatz R.A.J. & Veling K., 2001. Dagvlinders in Limburg. Verspreiding en ecologie 1990 – 1999. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht © Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Maastricht; De Vlinderstichting, Wageningen.
- Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraerds & A.J.W. Lenders (redactie), 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Hermans J.T., Akkermans R.W., Mertens F., Weele J. van der & Heijligers H.W.G., 2004. Werkatlas libellen in Limburg. 2e. inventarisatiegegevens periode 1977-2003. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.
- Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- Huizenga C.E., Verheggen L.S.G.M. & Akkermans R.W., 2005. Werkatlas Zoogdieren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.
- Hustings F., Borggreve C., van Turnhout C. & Thissen J., 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Hustings F., van der Coelen J., van Noorden B., Schols R. & Voskamp P., 2006. Avifauna van Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.), 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R., 2009. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging VZZ.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

- www.limburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)
- www.minInv.nl (natuurwetgeving)
- www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
- www.natuurkalender.nl (beperkte verspreidingsgegevens)
- www.ravon.nl (verspreidingsgegevens amfibieën en reptielen)
- www.telmee.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
- www.vlinderstichting.nl (soort- en verspreidingsgegevens vlinders en libellen)
- www.vlindernet.nl (soort- en verspreidingsgegevens vlinders)
- www.vzz.nl (soortgegevens zoogdieren)
- www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde "nee, tenzij..." principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn ("nee"). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden ("tenzij") afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder "activiteiten" worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas, konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets'). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen "habitatrichtlijn-gebied" en "vogelrichtlijngebied" komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.